

„Regulamin aplikacji adwokackiej”

Tekst jednolity

opracowany na podstawie

uchwały nr 22/2005 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 3 września 2005 r. w sprawie „Regulaminu aplikacji adwokackiej” oraz uchwały nr 31/2005 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19 listopada 2005 r.

Na podstawie art. 58 pkt. 12 lit. b) ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, zm. Nr 126 poz. 1069), uchwała się co następuje:

I. Postanowienia ogólne

§ 1

1. Aplikacja adwokacka przygotowuje aplikantów adwokackich do wszechstronnego i należytego wykonywania zadań określonych w art. 1 Prawa o adwokaturze, kształtuje poczucie godności zawodowej i uczy postępowania zgodnie z zasadami uczciwości, słuszności i sprawiedliwości.
2. Aplikant pozostaje przez czas trwania aplikacji w korporacyjnym stosunku szkolenia z okręgową radą adwokacką. Szczegółowe zasady i warunki odbywania aplikacji u patrona określa umowa zawarta pomiędzy aplikantem a patronem. Umowa ta podlega kontroli dziekana okręgowej rady adwokackiej.
3. Rok szkoleniowy trwa od 1 października do 30 czerwca roku następnego.

§ 2

1. Okręgowa rada adwokacka podejmuje uchwałę o wpisie na listę aplikantów adwokackich na podstawie wniosku kandydata, który uzyskał pozytywną ocenę z egzaminu konkursowego przeprowadzonego w oparciu o przepisy ustawy – Prawo o adwokaturze.
2. Wniosek o wpis na listę aplikantów adwokackich może być złożony w ciągu 2 lat od dnia ogłoszenia wyników egzaminu konkursowego, z zastrzeżeniem, że złożenie wniosku później niż 30 dni przed rozpoczęciem roku szkoleniowego powoduje, że po uzyskaniu wpisu na listę odbywanie aplikacji rozpocznie się z rozpoczęciem następnego roku szkoleniowego.

§ 3

1. Celem aplikacji jest w szczególności:

- a) opanowanie zasad etyki i godności zawodu oraz wdrażanie do przestrzegania tych zasad;
- b) praktyczne zaznajomienie się z zasadami wykonywania zawodu adwokackiego i ze wszystkimi czynnościami wchodzącymi w jego zakres;

2. Realizacja tych celów odbywa się poprzez:

- a) wykonywanie zleconych przez patrona zadań i ćwiczeń praktycznych oraz zastępowanie przed sądami;
- b) uczestniczenie w zajęciach szkoleniowych organizowanych i rekomendowanych przez okręgową radę adwokacką;
- c) odbycie praktyki w sądzie, prokuraturze, kancelarii notarialnej lub innej instytucji publicznej.

3. W toku szkolenia aplikanci mogą także odbywać staże zagraniczne po pierwszym roku, z zastrzeżeniem wynikającym z § 5 ust. 2 i 3 regulaminu.

§ 4

1. Do czasu aplikacji adwokackiej nie zalicza się okresu, w którym aplikant adwokacki bez usprawiedliwienia faktycznie nie wykonywał ciążących na nim obowiązków.

2. Okres usprawiedliwionego niewykonywania obowiązków przekraczający jednorazowo jeden miesiąc nie podlega zaliczeniu do ustawowego okresu aplikacji. Jedynie w wyjątkowych wypadkach okręgowa rada Adwokacka może zaliczyć do ustawowego okresu aplikacji dłuższy niż miesiąc, lecz nie przekraczający 3 miesięcy, okres usprawiedliwionego niewykonywania przez aplikanta obowiązków.

§ 5

1. Okręgowa rada adwokacka może udzielić zezwolenia na odbycie stażu zagranicznego po pierwszym roku aplikacji. W uzasadnionych wypadkach okręgowa rada adwokacka może udzielić zezwolenia aplikantowi w ciągu pierwszego roku aplikacji.

2. Dziekan okręgowej rady adwokackiej może zaliczyć aplikantowi adwokackiemu w ramach szkolenia zagranicznego staż nie przekraczający 3 miesięcy.

3. Staż zagraniczny dłuższy niż 3 miesiące może być zaliczony przez okręgową radę adwokacką.

§ 6

1. W okresie aplikacji okręgowa rada adwokacka kieruje aplikanta na co najmniej 6-miesięczną praktykę do organów, o których mowa w § 3 ust. 2 lit. c. Przez okres co najmniej 3 miesięcy praktyka powinna być odbywana w sądzie lub prokuraturze. Dziekan określa miejsce i czas oraz sposób odbywania praktyki, kierując się możliwościami wynikającymi z porozumień zawartych przez okręgowe rady adwokackie z

organami wymienionymi § 3 ust. 2 lit. c. Aplikant ma możliwość wskazania podmiotu, w którym chciałby odbywać praktykę spoza tych, z którymi okręgowa rada Adwokacka ma zawarte porozumienia. W takim wypadku aplikant jest zobowiązany przedstawić promesę przyjęcia go na praktykę.

2. Aplikant odbywa praktykę wskazaną w ust. 1 pod kierunkiem wyznaczonej osoby odpowiadającej za przebieg praktyki.

3. Nadzór nad przebiegiem praktyki pełni kierownik szkolenia aplikantów adwokackich oraz opiekun grupy, jeżeli został powołany.

§ 7

1. Przebieg aplikacji adwokackiej (kolokwia, konkursy, nagrody, wyróżnienia, odznaczenia, upomnienia, kary itp.) znajduje odzwierciedlenie w aktach aplikanta adwokackiego prowadzonych przez okręgową radę adwokacką.

2. Okręgowa rada adwokacka może wprowadzić dla aplikantów adwokackich indeksy.

3. Okręgowa rada adwokacka wydaje aplikantowi zaświadczenie o odbyciu aplikacji po jej zakończeniu, to jest po odbyciu szkolenia i zaliczeniu przez aplikanta wszystkich kolokwium przewidzianych w programie.

§ 8

Okręgowa rada adwokacka może skreślić aplikanta adwokackiego z listy aplikantów adwokackich w okresie pierwszych dwóch lat aplikacji, jeżeli stwierdzi jego nieprzydatność do wykonywania zawodu adwokata.

II. Praca i szkolenie aplikantów

§ 9

1. Aplikant odbywa aplikację pod kierunkiem patrona wyznaczonego przez dziekana okręgowej rady adwokackiej z listy patronów.

2. Okręgowa rada adwokacka prowadzi listę adwokatów patronów. Na liście może być umieszczony adwokat, który łącznie spełnia następujące warunki:

- jest wpisany na listę adwokatów i wykonuje zawód adwokata co najmniej 5 lat;
- nie jest karany orzeczeniem sądu dyscyplinarnego;
- wyraził zgodę na podjęcie się obowiązków patrona i złożył oświadczenie, iż znane są mu obowiązki patrona.

3. Aplikant ma możliwość wskazania patrona, pod którego kierunkiem chciałby odbywać aplikację. W takim przypadku jest zobowiązany do przedstawienia pisemnego oświadczenia patrona o gotowości podjęcia się wobec niego obowiązków patrona.
4. W trakcie aplikacji dziekan może skierować aplikanta do innego patrona po uprzednim zasięgnięciu opinii dotychczasowego patrona oraz po wysłuchaniu aplikanta.
5. Adwokat może być patronem nie więcej niż dwóch aplikantów, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach – na jego wniosek i za zgodą okręgowej rady adwokackiej – większej liczby.
- 5¹. Okręgowa rada adwokacka w szczególnie uzasadnionych wypadkach może umieścić na liście patronów adwokata, który wykonuje zawód co najmniej 3 lata i spełnia pozostałe wymogi.
6. Patron zawiadamia okręgową radę adwokacką o podjęciu przez aplikanta czynności oraz o przerwach w wykonywaniu tych czynności.
7. Organizację przebiegu aplikacji adwokackiej, w tym czas wykonywania zajęć i usprawiedliwianie nieobecności określa umowa zawarta pomiędzy aplikantem i patronem, która podlega kontroli dziekana okręgowej rady adwokackiej. Jeżeli aplikanta z patronem łączy stosunek pracy, uprawnienia i obowiązki aplikanta mogą w całości zostać zawarte w umowie o pracę.

§ 10

1. W okresie aplikacji adwokackiej aplikant obowiązany jest wypełniać polecenia patrona.
2. Aplikant może wykonywać czynności na zlecenie innego adwokata jedynie za zgodą patrona.
3. Aplikant powinien brać czynny udział w życiu samorządowym i przyjmować na siebie obowiązki, które w tym zakresie może zlecać dziekan lub z jego upoważnienia kierownik szkolenia.

§ 11

1. Patron powinien czuwać nad prawidłowym przebiegiem aplikacji i dbać o przygotowanie aplikanta do zawodu, a w szczególności o przyswajanie przez niego zasad etyki adwokackiej, umiejętności posługiwania się literaturą prawniczą, orzecznictwem, omawiać z aplikantem sposób występowania przed sądem i innymi władzami, a także interesować się jego rozwojem intelektualnym.
2. Patron zobowiązany jest do udzielenia czasu wolnego aplikantowi w celu umożliwienia uczestniczenia w szkoleniu zarówno stacjonarnym, jak i wyjazdowym.

§ 12

1. Po zakończeniu każdego roku szkoleniowego Patron składa na piśmie okręgowej radzie adwokackiej szczegółową opinię o aplikancie i o przebiegu jego aplikacji przed powzięciem przez okręgową radę adwokacką uchwały o dopuszczeniu aplikanta do kolokwium rocznego. Dziekan okręgowej rady adwo-

kackiej może zażądać od patrona uzupełnienia opinii. Wzór i szczegółowy zakres opinii określa odrębna uchwała Naczelnej Rady Adwokackiej.

2. W ustnym egzaminie adwokackim powinien uczestniczyć patron składającego egzamin adwokacki aplikanta.

§ 13

1. Aplikant adwokacki może występować w sprawach na podstawie upoważnienia patrona lub innego adwokata za zgodą patrona.

2. Udzielając aplikantowi upoważnienia do zastępstwa w sprawie, adwokat, którego aplikant ma zastępować, obowiązany jest omówić z nim dokładnie sprawę i wiążące się z nią zagadnienia prawne oraz wnioski, jakie aplikant ma zgłosić na rozprawie.

3. Upoważnienie do zastępstwa w sprawie nie uprawnia aplikanta adwokackiego do podpisywania w imieniu zastępowanego adwokata pism procesowych. Aplikant adwokacki może jednak, po uzgodnieniu z patronem, złożyć w imieniu zastępowanego adwokata wnioski dowodowe, wniosek o uzupełnienie lub sprostowanie protokołu, załącznik do protokołu rozprawy oraz wnioski o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia.

§ 14

1. Podjęcie innego zajęcia przez aplikanta – poza zajęciami wynikającymi z odbywania aplikacji pod kierunkiem patrona w okresie aplikacji – wymaga zgody patrona i uchwały okręgowej rady adwokackiej, po zasięgnięciu opinii kierownika szkolenia aplikantów adwokackich. Podjęcie innego zajęcia nie może utrudniać przebiegu aplikacji, w tym szkolenia, oraz naruszać godności wykonywania zajęć aplikanta adwokackiego.

2. Aplikant obowiązany jest powiadamiać okręgową radę adwokacką o każdej zmianie dotyczącej istotnych warunków wykonywania innego zajęcia.

3. Podjęcie innego zajęcia bez uzyskania zgody, o której mowa w ust. 1 lub brak powiadomienia o zmianach dotyczących wykonywania tego zajęcia może być podstawą wszczęcia przeciwko aplikantowi postępowania dyscyplinarnego.

4. Wymóg uzyskania zgody, o której mowa w ust. 1, nie dotyczy pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych w zakresie zajęć wykonywanych przez nich w tym charakterze.

III. Zajęcia szkoleniowe

§ 15

1. Pieczę nad prawidłowym przebiegiem szkolenia aplikantów adwokackich sprawuje okręgowa rada adwokacka.
2. Okręgowa rada adwokacka organizuje zajęcia szkoleniowe aplikantów adwokackich izby. Mogą być także organizowane połączone zajęcia szkoleniowe kilku izb adwokackich, albo też aplikanci danej izby mogą być szkoleni w innej izbie w ramach porozumienia zainteresowanych izb adwokackich. Okręgowa rada adwokacka powinna dbać o taką organizację zajęć szkoleniowych, aby uwzględniała przede wszystkim potrzebę praktycznej nauki zawodu.
3. Okręgowa rada adwokacka może w ramach szkolenia aplikantów adwokackich rekomendować wzięcie udziału w szkoleniach organizowanych przez inne podmioty.
4. Szkolenie aplikantów adwokackich może być organizowane wspólnie z aplikantami innych zawodów prawniczych.

§ 16

1. Naczelna Rada Adwokacka ustala program szkolenia aplikantów adwokackich obejmujący przedmioty egzaminu adwokackiego wymienione w art. 78 ust. 3 ustawy – Prawo o adwokaturze, a także przedmioty, których znajomość zostanie uznana za niezbędną w procesie szkolenia aplikantów i określa w nim obowiązkowe elementy szkolenia.
Okręgowa rada adwokacka do programu szkolenia aplikantów adwokackich opisanego w ust. 1 może wprowadzić inne przedmioty, o ile jest to wskazane ze względu na specyfikę zagadnień prawnych występujących na jej terenie.
2. Okręgowa rada adwokacka sporządza na każdy rok szkoleniowy szczegółowy plan szkolenia, ustala listę wykładowców oraz organizuje i przeprowadza zajęcia szkoleniowe dla aplikantów adwokackich. W razie potrzeby okręgowa rada adwokacka dokonuje podziału aplikantów na grupy szkoleniowe i wyznacza opiekunów poszczególnych grup.

§ 17

1. Okręgowa rada adwokacka powołuje wykładowców spośród adwokatów z uwzględnieniem ich zainteresowań zawodowych. Okręgowa rada adwokacka może powierzyć prowadzenie zajęć w zakresie danego przedmiotu osobie niebędącej adwokatem, która ma odpowiednie przygotowanie teoretyczne i praktyczne.

2. Wysokość wynagrodzenia kierownika szkolenia oraz wykładowców za godzinę wykładu i udział w kolokwium ustala okręgowa rada adwokacka.

IV. Kolokwia

§ 18

1. Na zakończenie każdego roku szkoleniowego aplikant powinien złożyć kolokwium roczne z przedmiotów objętych szkoleniem. Program szkolenia może przewidywać kolokwia częściowe.

2. W pierwszym roku szkolenia kolokwium, poza innymi przedmiotami, powinno obejmować: historię adwokatury, ustrój adwokatury, zasady wykonywania zawodu, etyki i godności zawodu oraz ustrój organów ochrony prawnej.

3. Warunkiem dopuszczenia do kolokwium rocznego jest zaliczenie kolokwium częściowego, o ile zostało ono przewidziane w planie szkolenia.

4. W razie negatywnego wyniku, kolokwium roczne i częściowe powtarza się tylko jeden raz, w terminie nie krótszym niż 1 miesiąc i nie dłuższym niż trzy miesiące, przed trzyosobową komisją wyznaczoną przez dziekana okręgowej rady adwokackiej.

5. Od decyzji komisji o wyniku kolokwium odwołanie nie przysługuje.

§ 19

Negatywny wynik kolokwium, negatywna opinia patrona lub negatywna opinia kierownika szkolenia o przebiegu aplikacji adwokackiej stanowią podstawę do stwierdzenia przez okręgową radę adwokacką nieprzydatności aplikanta do wykonywania zawodu.

§ 20

1. Okręgowa rada adwokacka wyznacza w drodze uchwały termin kolokwium rocznego. Plan i terminy kolokwiów częściowych ustala kierownik szkolenia.

2. Termin kolokwiów powinien być podany do wiadomości zainteresowanych z co najmniej 30-dniowym wyprzedzeniem.

3. Kolokwium odbywa się przed komisją egzaminacyjną. Komisja składa się z 3-5 osób oraz 2 zastępców powołanych przez okręgową radę adwokacką spośród adwokatów wykonujących zawód co najmniej 5 lat. Okręgowa Rada Adwokacka powołuje zastępców członków komisji z uwagi na możliwość wystąpienia przeszkody w pełnieniu czynności przez członka komisji egzaminacyjnej. Komisji przewodniczy jeden z jej członków, wyznaczony przez okręgową radę adwokacką.

4. Członek komisji egzaminacyjnej może egzaminować z więcej niż jednego przedmiotu.
5. Niedopuszczalna jest zmiana składu komisji w trakcie kolokwium.
6. Członek komisji, który sprawował funkcje patrona aplikanta, nie może brać udziału w egzaminowaniu tego aplikanta ani też dokonywać oceny jego pracy pisemnej.
7. Okręgowa rada adwokacka może powołać więcej komisji egzaminacyjnych, w zależności od potrzeb.
8. Okręgowa rada adwokacka może zaprosić do uczestniczenia w pracach komisji w charakterze obserwatora przedstawiciela innego zawodu prawniczego lub pracownika naukowo-dydaktycznego szkoły wyższej posiadającego co najmniej tytuł doktora habilitowanego nauk prawnych.
9. W kolokwium może uczestniczyć w charakterze męża zaufania osoba wybrana przez grupę aplikantów przystępujących do kolokwium.

§ 21

1. Kolokwia mogą być organizowane w formie pisemnej lub ustnej.
2. Kolokwium w formie pisemnej może mieć charakter testu lub polegać na opracowaniu przez zdającego tematu z zakresu danej dziedziny prawa. Opracowanie tematu może nastąpić w postaci sporządzenia odpowiedniego pisma procesowego na podstawie akt adwokackich lub sądowych. Komisja może przedstawić zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia przez zdającego na podstawie pisemnego tematu (casusu).
3. Kolokwium w formie pisemnej może polegać także na napisaniu umowy, opinii prawnej lub pisma procesowego na podstawie akt adwokackich, sądowych lub pisemnego tematu. Aplikant samodzielnie opracowuje tematy w kolokwium w formie pisemnej; może w czasie tego kolokwium korzystać z tekstów aktów prawnych, zbiorów orzecznictwa oraz literatury prawniczej. Dozwolone jest korzystanie na kolokwium w formie pisemnej z komputerów osobistych.
4. Podczas kolokwium w formie ustnej aplikant może korzystać z tekstów prawnych jedynie za zgodą przewodniczącego komisji.
5. Kolokwium w formie ustnej polega na udzieleniu przez zdającego odpowiedzi na pytania z poszczególnych przedmiotów, wylosowanych przez zdającego z większej liczby pytań.
6. Członkom komisji egzaminacyjnej przysługuje prawo zadawania zdającemu dodatkowych pytań ze wszystkich przedmiotów, z których odbywa się egzamin.
7. Okręgowa rada adwokacka może przeprowadzić kolokwium w formie ustnej grupowo, ale tylko w grupach liczących najwyżej 3 osoby.
8. Komisja egzaminacyjna prowadzi protokół kolokwium oddzielnie dla każdego zdającego, wystawiając osobno oceny z każdego przedmiotu. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.
9. Oceny wyników kolokwium pisemnego dokonują niezależnie od siebie dwaj członkowie komisji egzaminacyjnej, z których każdy wystawia na piśmie swoją umotywowaną ocenę i przekazuje ją przewodniczącemu komisji. W razie rozbieżności ostateczną ocenę pracy ustala cała komisja.

10. Kolokwia ocenia się w stopniach: niedostateczny, dostateczny, dobry, bardzo dobry i celujący. Stopień niedostateczny jest negatywnym wynikiem kolokwium.

11. Nieusprawiedliwione nie przystąpienie aplikanta do kolokwium jest równoznaczne w skutkach z negatywnym wynikiem kolokwium.

§ 22

Okręgowa rada adwokacka organizująca kolokwium może wyrazić zgodę na odbycie kolokwium przez aplikanta innej izby na wniosek właściwej okręgowej rady adwokackiej. W przypadku takim okręgowa rada adwokacka, na której wniosek ma być egzaminowany aplikant, może delegować swojego przedstawiciela; wchodzi on wówczas dodatkowo w skład komisji egzaminacyjnej.

V. Świadczenia dla aplikantów adwokackich

§ 23

Aplikanci wyróżniający się bardzo dobrymi wynikami szkolenia mogą otrzymać nagrody indywidualne lub stypendia, które przyznaje okręgowa rada adwokacka na wniosek kierownika szkolenia.

§ 24

1. Aplikant adwokacki ma prawo do 30-dniowego zwolnienia w czynnościach aplikanta w okresie, w którym nie odbywają się zajęcia szkoleniowe oraz 30-dniowego czasu wolnego bezpośrednio przed terminem egzaminu adwokackiego.

2. Czasu wolnego udziela aplikantowi patron.

VI. Samorząd aplikancki

§ 25

Aplikanci wybierają spośród siebie na okres jednego roku starostę, który utrzymuje stały kontakt z okręgową radą adwokacką i komisją do spraw szkolenia aplikantów lub z kierownikiem szkolenia. W izbach, w których istnieją grupy aplikantów, każda z grup wybiera starostę. Starostowie grup wybierają spośród siebie przewodniczącego samorządu aplikanckiego. Przewodniczący lub starosta uczestniczy w posiedzeniach komisji do spraw szkolenia aplikantów.

§ 26

Do zadań samorządu aplikanckiego należy w szczególności:

- przedstawienie okręgowej radzie adwokackiej – za pośrednictwem członka okręgowej rady adwokackiej sprawującego bezpośredni nadzór nad szkoleniem aplikantów adwokackich – wszelkich wniosków dotyczących szkolenia zawodowego i innych spraw związanych z odbywaniem aplikacji;
- organizowanie samopomocy koleżeńskiej.

VII. Koszty szkolenia aplikantów adwokackich

§ 27

1. Aplikacja adwokacka jest odpłatna. Koszty szkolenia aplikantów adwokackich i kolokwiów pokrywane są z wyodrębnionej pozycji w budżecie okręgowych rad adwokackich.
2. Obowiązek ponoszenia opłat pokrywających koszty szkolenia obciąża aplikanta adwokackiego.
3. Aplikant wnosi opłatę za każdy rok szkoleniowy najpóźniej na 30 dni przed rozpoczęciem roku szkoleniowego. Jeżeli data podjęcia uchwały o wpisie na listę aplikantów uniemożliwia zachowanie tego terminu aplikant wnosi opłatę w terminie 14 dni od podjęcia uchwały.
4. Okręgowa rada adwokacka może zwolnić aplikanta adwokackiego od ponoszenia opłaty, o której mowa w art. 76 b ust. 3 ustawy – Prawo o adwokaturze, w całości lub w części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty.
5. Aplikantów obciąża obowiązek uiszczenia składki rocznej na potrzeby izby. Nałożenie tego obowiązku i wysokość składki określa uchwała zgromadzenia izby.
6. Zaległości w uiszczeniu opłat za koszty szkolenia lub składki korporacyjnej przekraczające 2 miesiące stanowią podstawę do wszczęcia przeciwko aplikantowi postępowania dyscyplinarnego.

VIII. Przepisy przejściowe końcowe

§ 28

1. Do aplikantów adwokackich, którzy odbędą aplikację i przystąpią do egzaminu adwokackiego do 31 grudnia 2005 roku, ma zastosowanie Regulamin w sprawie aplikacji adwokackiej i egzaminu adwokackiego uchwalony przez Naczelną Radę Adwokacką dnia 28 marca 2003 roku z późniejszymi zmianami. Pozostali aplikanci, którzy rozpoczęli aplikację adwokacką przed dniem wejścia w życie niniejszego regulaminu, odbywają aplikację na zasadach wynikających z regulaminu.

2. Z zastrzeżeniem ust.1 traci moc Regulamin w sprawie aplikacji adwokackiej i egzaminu adwokackiego uchwalony przez Naczelną Radę Adwokacką dnia 28 marca 2003 roku z późniejszymi zmianami.

3. Niniejszy regulamin wchodzi w życie z dniem uchwalenia, z tym że § 16 pkt 1 regulaminu stosuje się od dnia 1 stycznia 2006 r.